

HALA, v. a. o. n. 1. (sjöt.) Draga på ett tåg. *H. det lösa*, att rätthala en lös tågbugt. *H. på ett tåg. H. in ett tåg. H. ned, út. H. út* betyder äfven: skynda sig, t. ex. att ro med kraftiga årtag. (Fig.) *H. ut på tiden*, draga ut på tiden, fördröja. — *Halande*, n. 4.

HALF, a. 2. 1) Som är, utgör, innehåller hälften af en sak, delad i två lika delar. *En h. tum, alm, fot, mil, riksdaler, timme, månad. Ett h-t är gammal. Vattnet steg upp på h-va benet. Klockan h. tio*, klockan nio och en half timma deröfver. *H-va vägen*. (Fig.) *Gå h-va vägen hvar*, dela hälften hvar; äfv. vid tvist gå hvarandra till mötes med ömsesidiga eftergifter; äfv., vid handel, göra ömsesidiga eftergifter, så att köparen ökar på hälften, och säljaren slår af hälften af den summa, som stått dem emellan. *Gå en till mötes på h-va vägen*, visa beredvillighet att uppfylla ens önskningsar. *Stanna på h-va vägen*, upphöra med ett arbete, förbehållande, företag, innan man hunnit längre än till hälften. *H. annan, h. tredje, h. fjerde, o. s. v.*, en och en half, två, tre och en half, o. s. v. *En h. gång till så många*. — 2) Säges äfven om saker, som blott tänkas delta i tvenne lika delar, så väl i fysisk som andlig mening. *H. vind*, vind, som blåser tvärs in på ett fartyg eller vinkelrätt emot kölen. *H-t bevis, h-va skäl. H. kunskap, insigt. H. sorg*, då man bär sorg efter personer, som icke äro nära anhöriga, eller efter den tid, som är egnad åt den första, djupare sorgen; betyder äfv. de lättare sorgkläder, man under denna tid begagnar. *H. ton*, afståndet emellan två närliggande toner i den chromatiska skalan. — 3) Till hälften fylld. *H. med vatten*. — *Till halves*, adv. Till hälften.

HALFANNAN, HALFTREDJE, m. fl., skrifvas vanligen *Half annan, Half tredje*; se under *Half*.

HALFATLAS, hållvåtlass, m. sing. Ett slags atlas med inslag af lingarn och ränning af silke.

HALFBAD, n. 5. Det slags bad, då kroppen nedsänkes i hukande eller sittande ställning, så djupt, att badvattnet endast når till maggropen.

HALFBASTION, hållvbastion, m. 3. (krigsv.) Bastion, som har blott en flank och en fas.

HALFBEFAREN, a. 2. neutr. — *et*. Säges om en sjöman, som ännu ej är fullt kunnig i sjöyrket. **HALFBLIND**, hållvblinnad, a. 2. Till hälften blind.

HALFBORDER, hållvbård'r, m. 3. pl. Se *Bandborder*.

HALFBOTTENBRÄDER, n. 3. pl. Bräder från $1\frac{3}{4}$ till $2\frac{1}{4}$ tums tjocklek.

HALFBRODER, m. 3. pl. — *bröder*. Person, född af samma far eller samma mor som en annan. Kallas äfv. Styfbroder.

HALFBRUNNEN, a. 2. neutr. — *et*. Till hälften upprunnen. *H. gödsel*, som blott legat hälften af den tid, som fordras, för att vara väl användbar till åkers gödning.

HALFBRUTEN, a. 2. neutr. — *et*. Till hälften afbruten. Brukas endast i den högre stilen. *H-tna ord, sockar*.

HALFBRÄND, a. 2. Till hälften förbränd.

HALFCIRKEL, m. 2. pl. — *cirklar*. Den hälft af en cirkel, som finnes på ena sidan om dess diameter. — *Ss. H-formig*.

HALFDAMAST, hållvdamäst, m. o. n. 3. Halfsiden-, linne- och ylledamast.

HALFDAGER, m. 2. pl. — *dagrar*. Oklar dager, dunkel belysning.

HALFDRAGEN, a. 2. neutr. — *et*. Brukas endast i uttrycket: *Ej en h. ande*, ej minsta ord, för att beteckna, att något skall hållas hemligt.

HALFDRUCKEN, a. 2. neutr. — *et*. 1) Halft utdrucken. — 2) (om person) Halft rusig.

HALFDUNKEL, n. 3. Ljus, dager, belysning, som ej är fullt klar, men icke heller kan kallas dunkel, utan är midt emellan.

HALFDÄCK, n. 3. Den del af öfra däckets på ett fartyg, som är akter om stormasten.

HALFDÖD, a. 2. Till hälften död.

HALFDÖRR, f. 2. Stycke, som utgör blott ena hälften af en dörr, antingen tvärs öfver eller upprifrån ned. I sednare fallet kallas den äfven Flygdörr.

HALFFRANSK, a. 2. (bokb.) *H-t band*, se under *Franski*.

HALFFRI, a. 2. neutr. — *frill*. Säges om ett fartyg, som endast betalar hälften af de för ofria stadgade afgifter.

HALFFULL, a. 2. 1) Till hälften full. — 2) Halft berusad.

HALFFÄRDIG, a. 2. Till hälften färdig.

HALFDUNKEL, n. 3. Litet fönster, af nästan kvadratisk form, såsom i halfvåningar.

HALFGALEN, a. 2. neutr. — *et*. Till hälften galen, tokig.

HALFGALER, hållvgalär, f. 3. Mindre galer, med 16 eller 20 roddare på hvar sida.

HALFGALOPP, hållvgalåpp, m. 3. Ett slags galopp med galopperande fram- och trafvande bakfötter. Kallas ock Skjutsgalopp.

HALFGENOMSKINLIG, a. 2. Till hälften genomskinlig.

HALFGJORD, a. 2. Blott till hälften gjord, utförd, fullbordad. *Han gör aldrig h-t arbete*, allt, hvad han gör, är ordentligt och väl gjordt.

HALFGUD, m. 2. 1) (rom. o. grek. myt.) Menniska, som gjort sig utmärkt genom stora välgärningar emot menskligheten eller stora hjältebragder, samt derför blifvit upptagen bland gudarnes antal och hedrad med gudomlig dyrkan. *Herkules var en h. Anse någon som en h.*, egna någon en utomordentlig beundran. — 2) (fig.) Högst utmärkt menniska, som på ett eller annat sätt bevisat menskligheten de största välgärningar eller gjort sig beundrad genom högst ovanliga bragder. *Alexander d. Store var en h.*

HALFGÅNGEN, a. 2. neutr. — *et*. 1) (om tid) Till hälften förfluten. — 2) Säges om en halvande kvinna, som gått halvva tiden med sitt foster; äfv. om sjelfva fostret. *Hon är h. H-get foster*.

HALFGÅRD, m. 2. Halft hemman.

HALFGÅRDSBONDE, m. 3. pl. — *bönder*. Bonde på ett halft hemman.

HALFHANDSKE, m. 2. pl. — *handskar*. Handske utan fingrar.

HALFHERRER, m. 2. pl. — *herrar*. Person af lägre klassen, som gerna vill gälla för herre och söker att kläda sig som sådan.

HALFHET, f. 3. 1) Egenskapen hos en person att blott till hälften hylla vissa åsigtter, att ej kunna eller vilja gå till grunden med något af hvad man företager sig. *H. i politik stöter sig med alla partier*. — 2) Egenskapen hos en sak, att blott vara half, ofullständig, ej till roten gående, ej genomgripande. *H-en af dessa åtgärder klandrades allmänt*.

HALFKAPUN, hållvkapun, m. 3. Tupp, på hvilken blott ena testikeln är utskuren.